

Adıyaman'da Köy, Kadın, İşgücü ve Kalkınma

Bir yılı aşkın bir süredir Adıyaman'da, "**Kırsal Kalkınmada Kadının Gücü**" konusunu işlemekteyiz. Bu üst başlık altında, 4K (Kırsalda Kadına Kazanç Kapısı) Projemiz çerçevesinde Atatürk Baraj Gölü Havzasında meyve veren ağaçların dikilmesi, büyüdüklerinde bakımları karşılığı ürün toplama hakkının civardaki köylü kadınlara tahsisi ile ilgili çalışmaların detaylarını zaman zaman kamuoyu ile paylaşmaya çalışıyoruz. Proje denince, finansmanı olan, yazılı kazanılmış bir projeden bahsetmiyoruz. Derneğimizin kendi imkânlarıyla ve Adıyaman Orman İşletme Müdürlüğü başta olmak üzere, çeşitli kurumların lojistik desteğiyle yürütülmekte olan bir çalışmadan söz ediyoruz. .

Kırsal kalkınmada kadının gücü ve rolü çok önemlidir. Kalkınma olsa da olmasa da kadına günlük yaşam mücadelesi içinde çok fazla gereksinim duyulmakta, kadının üstlendiği rol yerine göre büyük önem taşımaktadır. Bilhassa kırsaldaki kadının işgücüne katkısı oldukça fazla olmasına rağmen yeteri kadar göz önünde değildir. Yerine göre sırtında çocuğuyla tarlada çalışır, yerine göre evin önündeki sürülerin sütünü sağlar, peynirini, yoğurdunu yapar, yerine göre aşını ekmeğini pişirir. Ve çoğu zaman da bunların hepsini bir arada yapar. Yani kadına çok fazla iş düşer. Ancak gelirden pay düşmez. Daha doğrusu kırsal bölgelerde böyle bir kavram yoktur. Oysa şehre geldiğiniz zaman durum daha farklıdır. İstisnalar dışında kadın emeğinin karşılığını kendisi alabilmekte, kendisi değerlendirebilmektedir. Daha doğrusu çalışan kadın olarak aile bütçesinde söz sahibidir.

Kadın ve kırsal ya da **kırsal ve kadın**; çok iç içe kavramlar, birbirini bütünleyen iki sözcük. Kırsalda kalkınma deyince kadın olmazsa olmaz. Kırsalda kalkınma tarladaki ürünle, ağıldaki sürüyle, tarımla, hayvancılıkla, üretimle, kırsal sanayi ile ifade edilebilecek bir olgudur. Burada en önemli lokomotif kadın olsa da ancak cismi gölgede kalmış gizli bir kahramandır.

Kırsal sanayi kavramını belki de ilk defa burada telaffuz ediyorum. Söylemek istediğim; köyde üretilen pamuk şehirdeki fabrikada işlenir, köyde yetiştirilen tütün şehirdeki fabrikada işlenir, köyde üretilen meyvenin suyu şehirdeki fabrikada çıkarılır. Ve köydeki işsizlikten dolayı kırsaldan kente hep göç olur. Çeyrek asır öncesiyle bugünün rakamları karşılaştırılırsa, gidişatın, yakın zamanda köy hayatının biteceği yönünde olduğu kesinlikle görülecektir. Üretimin olduğu yerde küçük sanayi birimleri oluşturulsa köydeki işsizliğin bir nebze önüne geçilir, göç dalgaları da biraz olsun önlenmiş olur.

Adıyaman'ın pilot bölge seçtiğimiz üç köyünde bir çalışma yürütüyoruz. Adıyaman Orman İşletme Müdürlüğünce, Atatürk Barajı Havzasına yapılmakta olan ağaçlandırma çalışmalarına dahil olmak istedik. Burada dikilen ağaçlar, badem, ceviz, çam fıstığı, menengiç, Antep fıstığı türünde ağaçlar. Çok çıplak, hiç bitki örtüsü olmayan ve suya çok yakın; baraj havzası olması nedeniyle iklimi nemli ılıman bir iklim dönüşmüş olan bir bölge burası. Bu havzada toplamda 50 milyon fidan dikileceği belirtiliyor. Biz de 2 yıldır, sembolik de olsa bu ağaçlandırma etkinliklerinde bulunuyoruz, Adıyamanlı ve köylü kadınlarla piknik havasında ağaç dikiyoruz.

19 Kasım 2015 günü Adıyaman-Akpınar köyünde, kırsal kalkınmada kadının gücü çalıştayını yapıp oradan da Bebek köyüne gidip ağaç diktik. Katılımcı kadınlar, Adıyaman kadın sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ile köylü kadınlardı. Onlara brifing anlamında bilgilendirme yapan ise Adıyaman Orman İşletme Müdürü Mehmet Harbi oldu. Kadınların oradaki ilgi alakası, beklentileri, üretime ve gelir elde etmeye dönük merakları gerçekten dikkate alınması gerekli düzeydeydi. Bu kadın potansiyeli kesinlikle işlenmeli düşüncesindeyim.

Bu havzada yetişecek meyve ağaçlarından yakın köylerdeki kadınlar faydalanır, meyvelerini toplar satar ve gelirini kendi ceplerine koyarlarsa, bir de birkaç köyü kapsayacak şekilde kurulmuş olan küçük boyutlu bir üretim atölyesinde bu ürünler işlenirse, kadının gücünü kırsal

kalkınmaya yönlendirmiş olabileceğiz. Üretim atölyesi demişken; yetişecek meyvenin türüne göre meyve işleme merkezleri, ceviz ve türevlerine, badem ezmesinden fıstık yağına, menengiç sabunundan, ürün paketlemeye kadar birçok dalda sürdürülebilir çalışma yapılabilir. Ve kırsalda kendiliğinden bir istihdam alanı doğmuş olur. Ve kırsaldaki kadına da bir kazanç kapısı açılmış olur. Ve o kadınlar bu işten gelir elde edecekleri için kalkınmaya katkıları çok fazla, hem de gönülden olacaktır.

Atatürk Barajı Havzasında, Orman Genel Müdürlüğünce yürütülmekte olan ağaçlandırma projesinin devamında; Adıyaman Orman İşletme Müdürü Mehmet Harbi'nin deneyimleri gerekli kurumlardan destek görürse ve Adıyaman'daki kadın potansiyeli üretime yönlendirilirse, işgücüne yansıtılırsa ortaya faydalı ve başarılı işler çıkacağından şüphemiz yoktur.

26.11.2015